

ПРО УТВОРЕННЯ ФЕМИНОТИПІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Міщенко Марина Миколаївна

доц. кафедри українознавства, культурології та історії науки

НТУ «ХПІ», кандидат філософських наук, доцент

e-mail: maryna.mishchenko@khpі.edu.ua

Єрмакова Ксенія Олексіївна

студентка НТУ «ХПІ»

Питання термінотворення є одними з тих, до яких не зникає, да і не зникне увага спеціалістів самих різних галузей та напрямків знань. Початок дослідження цього процесу покладено, майже 160 років потому, але інтерес до цього питання не згас і сьогодні [1]. Найцікавішим питанням термінотворення є утворення назв жіночих професій. На жаль, це питання ще не освітлено у відповідних виданнях, навіть у класичній роботі [2].

Історично склалося так, що в Російській Імперії жінка не працювала, а вела хазяйство. Не дивно, що жінку називали по посаді, або по чину її чоловіка. Поруч з графом була графиня, поруч з купцем – купчиха, селянина опікувала селянка, а міщанина – міщанка. Після революції жінки отримали можливість отримати вищу освіту, і, як наслідок, працювати.

І раптом виявилось, що для чарівних жінок відсутні назви посад та професій. Всі вони мали виключно чоловічий рід. Приходилось постійно додавати: жінка – лікар, жінка – шофер, жінка – викладач.

Звичайно, були спроби називати спеціалістів жіночої статі специфічними термінами – вчителька, хімічка, курсистка тощо. На жаль, більшість таких псевдотермінів несли принижуючий зміст. Працювали жінки часто краще, чим чоловіки, а власних назв професій не мали.

Складалась абсурдна ситуація: спеціалістів жіночої статі було більше, чим чоловіків, а назв їхніх професій не існувало.

Причому, традиційно, у більшості мов існували слова, які відносились до представниць прекрасної статі і належали їм за походженням, або за статтю: богиня, графиня, герцогиня. В новітній українській мові було на початку ХХІ сторіччя зроблено революційний крок: було введено в науковий зворот новітні назви професій саме жіночого роду.

Це й історикія, і членкіня, і геологіня, і металургія тощо. Звичайно, новітні слова визивають посмішку, роздратування, а інколи, й відверту агресію. Але, так було завжди. Люди не готові до змін і часто вважають їх зайвими.

Таким чином, українські філологи вперше на пострадянському просторі вирішили задачу, яка не мала розв'язання довгі роки. В слов'янських мовах (найбільш близьких до української) нема й натяку на утворення назв «жіночих» професій, хоча жінки, як і скрізь несуть чималий тягар. Вони успішно працюють скрізь: на виробництві, в науці, викладають, лікують, виховують діточок, служать в армії тощо.

І якщо для найменування жінки в бізнесі використовують закордонну назву «бізнес-леді», або «бізнесвумен», то для назви інших професій використовують всю ту ж застарілу систему подвійних назв, додаючи до чоловічих професій слово «жінка». Невже, наші жінки не заслуговують на більш поважне відношення до їх та до їхньої праці?

Тому, зроблений революційний крок по введенню новітніх назв професій жіночого роду є характерною не лише для української мови, а й для інших мов усього світу. Тобто, українська мова гармонійно розвивається, урівнюючи в правах назви професії для обох статей.

Список використаних джерел:

1. Холодний Г.І. До історії організації термінологічної справи на Україні // Вісник Інституту української наукової термінології. 1928. Вип. 1. С. 9-20.
2. Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство: Підручник, Львів: Світ, 1994. 116 с.